



Inatsisartunut ilaasortaq, Tillie Martinussen  
Samarbejdspartiet - Suleqatigiissitsisut

## Mittarfiliassat pillugit § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut 2018-252-imut akissut

04-10-2018  
Suliaq nr.: 2018 - 19413  
Id. nr. 33877479

Asasara Tillie Martinussen

Apeqquteqaammut Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu nassiussimasarnut, qujanaq. Apeqqutit ataasiakkaarlugit matuma kinguliani issuarneqarput, akissuteqaat kingornaniilluni.

Postboks 909  
3900 Nuuk  
Tlf.: (+299) 34 50 00  
E-mail: box909@nanoq.gl  
Fax: (+299) 34 63 56  
www.naalakkersuisut.gl

### **Apeqqut 1. Mittarfiit aningaasalersornissaannut periarfissat allanngussappat Danmarkimik amerikamiullu timmisartortartut sakkutuunik qanoq pilersaarnermik nalunaarut pillugu suleqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarneq pissutigalugu?**

Akissut: Aap. Aningaasalersuinissamut periarfissat Ministeriunerup aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata isumaqatigiissutaanni 10. september 2018-imeersumi allanngortinneqarput. Nuummi aamma Ilulissani nunanit tamalaanit mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2018-imeersussamut siunnersuutip aappassaanneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut nassiussipput, tassani allannguutit takuneqarsinnaallutik.

Takukkit amerikamiut sakkutuut timmisartortartut pillugit apeqqutit 5 aamma 6.

### **Apeqqut 2. Toqqaannartumik mittarfinnut nutaanut aningaasaleeqataanissaq periarfissaasinnaava?**

Akissut: Aap. Nuummi aamma Ilulissani nunanit tamalaanit mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2018-imeersussamut siunnersuutip aappassaanneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuut innersuussutigineqarpoq.

### **Apeqqut 3. Mittarfiliortiternissamut pilersaarummi arlaannik atortussanik isertuussanik pegarpa, soorlu nalunaarutit assigiinngitsut allalluunniit? - Taamaassimappat, taava Naalakkersuisut atortussat isertuussassat pillugit aalajangiinerminni tunngaviit suut atorpaat kikkut tamat taamaasillutik takusaqarsinnaajunnaarlugit?**

Akissut: Najoqqutassanik naleqquttunik tamanut saqqummersitsineq sukkulluunniit suliassaqarfimmi inatsisit atuuttut aallaavigalugit nalilersorneqartarput.

**Apeqquut 4. Pineqarpata atortorissaarutit inuinnaat sakkutuullu atorsinnaasaat, taava paasissutissat piviusut tunngavigalugit Naalakkersuisut mittarfissaq nutaaq sumut inissittariaqartut nalilerpaat?**

Akissut: Suliassani danskit peqataanissaannut tunngavigineqartut, tunngavigineqartunik maannamut suliarineqarsimasunik tunngaveqarput. Taamaalluni inissiivissat Nuummi aamma Ilulissani maannakkut mittarfiusut tallilerneqarnissaat pillugu 2015-imi ukiaanerani ataatsimiinnermi aalajangiisoqarmalli suliarineqartut, suli suliarineqarput.

Takukkit amerikamiut sakkutuut timmisartortartut pillugit apeqquutit 5 aamma 6.

**Apeqquut 5. Illersornissaq pillugu isumaqatigiissut uani pineqartumi qanoq nipilersoqataava?**

Akissut: Nunanut allanut Naalakkersuisoq akissuteqaammik matuminnga ilassuteqarpoq:

"Erseqqissarusuppara Nuummi, Ilulissani aamma Qaqortumi mittarfinnik nutaanik sanaartornissamut inatsisissatut siunnersuut, Kalaallit Nunaanni mittarfinni ataatsimoorluni aningaasaliinissaq pillugu USA-p suleqatigineqarsinnaanera eqqarsaatiginagu, saqqummiunneqarmat.

Suleqatigiittoqassappat, tamanna illuatungeriinnut tamaginnut iluaqutaassasoq isumaavoq. Tassani Kalaallit Nunaannut tamanna iluaqutaassaaq, tamatumalu kingunerisaanik tamanna suliassaqarfimmi Kalaallit Nunaanni pilersaarutaasunut naapertuutissaaq.

Taamaattumik illersornissamut isumaqatigiissutit atuuttut, ilaatigut Kangerlussuaq pillugu isumaqatigiissut 19. marts-imeersoq, mittarfiit nutaat sumi inissinneqarsinnaanerannut tunngatillugu pingaaruteqanngilaq. Tamanna Kalaallit Nunaata aalajangertussaavaa.

Aammattaaq matuma kinguliani apeqquummut 6-imut akissuteqaat innersuunneqarpoq."

**Apeqquut 6. Ilumut Kangerlussuaq matuinneqarsinnaava, illersornissaq pillugu isumaqatigiissut piugallartillugu?**

Akissut: Nunanut allanut Naalakkersuisoq akissuteqaammik matuminnga ilassuteqarpoq:

"Nuummi, Ilulissani aamma Qaqortumi mittarfiit nutaat pillugit sanaartornissamut inatsit pillugu siunnersuummut nassuiaatini allassimavoq, Kangerlussuup siunissaa isummerfigineqanngitsaq.

USA Kangerlussuaq pillugu isumaqatigiissummi 19. marts 1991-imeersumi art XV naapertorlugu USA-p timmisartuinik Kangerlussuarmut aamma Kulusummut tikittussaataavoq. Taamaattoq Artikel XVI-imi allassimavoq:

"Memorandum manna atsiorneqarnermini atuutilerpoq aammalu taanna ukiunik marlunnik allaganngorlugu ilimasaaraluni illuatungeriit arlaannit atorunnaarsinneqarsimangippat, 1951-imi isumaqatigiissutip atuuffissaani atuutiinnassalluni. Memorandum manna illuatungeriit akornanni sukkulluunniit isumaqatigiissuteqarnikkut allannngortinneqarsinnaavoq."

Aammattaaq ilaatigut Ministeriunerup aamma Namminersornerullutik Oqartussat akornanni Kangerlussuarmi mittarfimmi aammalu Pituffimmi sakkutooqarfimmi inuiaqatigiinni suliassanik tigusinissaq kiisalu Kulusummi mittarfiup tiguneqarnissaa pillugit isumaqatigiissummi 21. februar 1991-imeersumi allassimavoq, isumaqatigiisut isumaqatiginninniutigineqaqqissasoq piumasaqaatigineqarsinnaasoq.

Taamaalilluni isumaqatigiissummi § 12 malillugu:

”Suliassanik tiguneqarsimasunik isumaginninnermut tunngaviusut annertuumik allanngortinneqassappata, illuatungeriit tamarmik immikkut isumaqatigiisutip isumaqatiginninniutigineqaqqinnissaa piumasarisinnaavaat.”

Tamanna naleqqutilissappat Naalackersuisut aamma danskit naalackersuisuisa USA-mut oqaloqateqarnerit aallartissavaat kiisalu isumaqatigiissummi aalajangersakkanut naapertuuttumik isumaqatigiisut oqaloqatigiisutigissallugu.”

Aammattaaq ilanngunneqarsinnaavoq, Kangerlussuup atorneqarnera pillugu danskit illersornissamut isumaqatigiisutaannut, kiffartuunneqarnissamut isumaqatigiisut nalinginnaasoq tunngavigineqarmat. Tamanna 2018-imut Aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi 72.24.02 Mittarfeqarfiit, Naalagaaffimmut kiffartuussinerit, allassimavoq.”

**Apeqqu 7. Kangerlussuaq ammaannassappat taava sakkutuunit taamaallaat atorneqartussaassava mittarfeqarnikkut pissutsit nutaat piulerpata / mittarfiit tallineqapata?**

Akissut: Nunaqarfimmi innuttaasunik najugaqartoqaannarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, mittarfik tamanit atorneqartoq aqutigalugu sullinneqartussanik.

**Apeqqu 8. Iluanaaruteqarnissat aamma iluanaaruteqarnissamut annertussutsit suut Naalackersuisut atorpaat mittarfissat siunnersuutigineqartut pingasut eqqarsaatigalugit aamma iluanaarutissat qanoq sivilisutigisup ingerlanerani atutissappat?**

Akissut: Apeqqummut 1-imut akissuteqaammi taaneqartutut, aningaasalersuinissamut pilersaarutip nutartigaasup aningaasaqarnikkut sunniutissai, allannguutissatut siunnersuummut nassuiaatini saqqummiunneqarput.

Neriutigaara matuma siuliani apeqquutitit akissuteqarfigineqarsimassasut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

  
Simon Simonsen